

BÖDEWADT, Jacob (Tondern 30 maart 1883 – Bremen 12 oktober 1946).

Studeerde geschiedenis in Breslau, Berlijn en Kiel en was vanaf 1909 redacteur van verschillende, vooral Noord-Duitse, kranten en tijdschriften. Als Nederduitse taalminnaar was Bödewadt bovendien actief in het Platduitse verenigingsleven: in 1913 bestuurslid van de Hamburgse **Quickborn**, in 1916 voorzitter van de Fehrsgilde, in 1918 voorzitter van de Nederduitse Bond, een koepel van een dertigtal Platduitse verenigingen, die onder meer de betrekkingen met de Nederlanden wou behartigen. In 1917 was Bödewadt lid van de adviesraad van de **Deutsch-Flämi-sche Gesellschaft**.

Met de Vlaamse kwestie maakte hij, zoals tal van andere Nederduitse regionalisten, kennis door de Eerste Wereldoorlog. Daarin was volgens hem voor de Nederduitse beweging een unieke taak weggelegd: in Vlaanderen cultureel en geestelijk de weg effenen voor de beoogde Duitse hegemonie. De invoering van een officiële Hoogduits-Platduitse tweetaligheid in Noord-Duitsland zou de Vlamingen voldoende vertrouwen inboezemen in de goede bedoelingen van de Duitse overheid, waardoor ze zonder vrees voor het verlies van de eigen identiteit vrijwillig aansluiting zouden zoeken bij Duitsland. Dat was volgens Bödewadt een voorwaarde voor het welslagen van de **Flamenpolitik**. Op termijn bepleitte Bödewadt een samensmelting van Nederduits en Nederlands door een gemeenschappelijke spelling. Het waren onder meer zijn geschriften die in 1915-1916 in de activistische pers een vinnige pennentwist uitlokten over de perspectieven van de Nederduitse beweging en de wenselijkheid van een Nederduits-Vlaamse toenadering.

WERKEN: *Weltkrieg und Niederdeutschum. Kulturpolitische Betrachtungen*, 1915; – ‘Grossniederdeutsches Zusammenfinden’, in *Hannoversches Familienblatt* (1915).

LITERATUUR: W. Dolderer, *Deutscher Imperialismus und belgischer Nationalitätenkonflikt* (Kasseler Forschungen zur Zeitgeschichte, nr. 7, 1989).

WINFRIED DOLDERER